

HovR ÖÄ 2366-132014-03-07

(Sammanfattning)

Försäljning enligt lagen (1904:48 s. 1) om samäganderätt

Örebro tingsrätt

ÖREBRO TINGSRÄTT

PROTOKOLL

2013-08-26 Handläggning i Örebro

Aktbilaga 23

Ärende nr Ä 2616-13

Handläggning i parternas utevaro

RÄTTEN

Rådmannen Lars-Ola Högsborn, även protokollförare.

PARTER

Sökande

JOSEFINE, XXXXXX-XXXX

Ombud: advokaten Sven Olsson

Advokatfirman Sven Olsson, Fårsön, 610 41 Ringarum

Motpart

LINUS, XXXXXX-XXXX

SAKEN

Offentlig försäljning av hund enligt lagen (1904:48 s.1) om samäganderätt samt förordnande av god man inför auktionen.

Vid genomgång av handlingarna och vad som övrigt förekommit i ärendet antecknar tingsrätten följande.

Hunden Tyson har ID-nummer XXXXX.

Josefine X har yrkat att Tyson, enligt lagen (1904:48 s.1) om samäganderätt, ska utbjudas för försäljning å offentlig auktion samt att tingsrätten ska förordna en god man för att ombesörja auktionen. Därutöver har Josefine X yrkat ersättning för rättegångskostnader.

Linus X har bestritt Josefine Xs yrkanden.

Josefine X har, genom sitt ombud, till stöd för sin talan sammanfattningsvis gjort gällande följande: Josefine X och Linus X har varit sammanboende. Josefine X betalade hyra till Linus Xs mamma för den bostad de gemensamt disponerade. I maj 2010 förvärvade de hunden Tyson. Josefine X betalade köpeskillingen om 5 000 kr men Linus X skrev ensam på köpekontraktet. Parterna var emellertid ense om att de förvärvade hunden gemensamt och Linus X återbetalade halva beloppet av köpeskillingen till Josefine X. Försäkring för hunden tecknades i Josefine Xs namn och hos veterinären angavs Josefine X som ägare. När Josefine X och Linus X separerade beslutade de sig för att dela på vårdnaden om Tyson, ett arrangemang som fungerade fram till hösten 2012. Då krävde Josefine X att Linus X skulle betala hälften av kostnaderna för veterinärbesök, försäkring, och medicin, vilket Linus X vägrade. Linus X gjorde då gällande att han var ensam ägare till Tyson. Han vägrade lämna hunden ifrån sig. - Eftersom det gemensamma ägandet av Tyson inte längre fungerar och Linus X vägrar lämna hunden ifrån sig ska samägandet upplösas genom försäljning av hunden. God man ska förordnas att sälja hunden på offentlig auktion.

Josefine X har som bevisning åberopat ett försäkringsbrev från Agria djurförsäkring, journalutdrag från Djurkliniken Annalysen AB, ett intyg från hunddagis samt SMS-trafik mellan henne och Linus X.

Linus X har sammanfattningsvis gjort gällande följande: Han är ensam ägare till hunden. Hos jordbruksverket och på köpekontraktet anges han som ägare. Han förnekar sammanboende med Josefine X och förnekar också att Josefine X betalt hyra till hans mamma. Han gör gällande att vem som helst får teckna en försäkring på hund och att vem som helst får gå till veterinären med djuret. Vidare kan vem som helst ha plats på hunddagis.

Linus X har som bevisning åberopat uppgifter om folkbokföring, ett köpekontrakt och ett utdrag från Jordbruksverket.

Tingsrätten meddelar följande

Slutliga beslut

Slut

Tingsrätten ogillar Josefine Xs yrkande.

Skäl

Samäganderätt av egendom regleras i lagen (1904:48 s. 1) om samäganderätt. Lagen brukar benämnas som "samäganderättslagen". Enligt 6 § i denna lag får var och en av samägarna ansöka hos tingsrätten om att gods ska utbjudas till försäljning på offentlig auktion. Beslutar rätten om sådant förordnande ska den också enligt 8 § samäganderättslagen förordna en god man att ombesörja auktionen.

För att detta förfarande, vilket Josefine X ansökt om, ska bli aktuellt krävs att parterna i målet juridiskt sett ska anses samäga egendomen, i det här fallet hunden.

Josefine X är den som påstått samäganderätt. Högsta Domstolen har i rättsfallet NJA 2008 s. 1053 behandlat frågan gällande vilket beviskrav som ska uppställas avseende sådant påstående. Av domen sluter sig tingsrätten till att sökanden som utgångspunkt har bevisbördan för att styrka sitt påstående (jämför s. 1059, 3 stycket).

Enligt Högsta Domstolen kan emellertid en avsikt om samäganderätt i viss utsträckning presumeras mellan makar och sambor. En förutsättning är dock att egendomen förvärvats för gemensamt bruk och att den part som inte gjort förvärvet bidragit ekonomiskt till detta.

Enligt tingsrätten kan inte anses utrett att Josefine X och Linus X varit sammanboende mot bakgrund av de utav Linus X framlagda uppgifterna om folkbokföring. Inte heller är i brist på utredning därom, visat att Josefine X betalt hälften av kostnaden för hunden. Således har Josefine X att styrka sitt påstående varvid hon inte åtnjuter någon bevislättning.

Josefine X har för sitt påstående om samäganderätt presterat bevisning i form av att hon på ett försäkringsbrev och hos en veterinär är angiven som ägare till Tyson. Av intyget från hunddagis framgår att Josefine X är kund och angiven som ägare där. Mot denna bevisning ska emellertid ställas att Linus X, enligt vad som framgår av utdraget från jordbruksverket, är registrerad ägare till hunden. Vidare anger köpekontraktet Linus X som ensam ägare.

Enligt tingsrätten kan äganderätten och den faktiska vårdnaden om en hund skilja sig åt. Frågor gällande veterinär och i viss utsträckning försäkring anser tingsrätten främst vara hänförliga till vårdnadsfrågan och inte äganderättsfrågan. Även innehållet i åberopad textmeddelandetrafik ger stöd till att vårdnaden varit delad. Utredningen visar därmed att Josefine X utövar en del av den faktiska vårdnaden om Tyson. Den ger emellertid inte tillräckligt stöd till påståendet om samäganderätt mot bakgrund av att utdraget från jordbruksverket och köpekontraktet. Tingsrätten noterar härvidlag att köpekontraktet är särskilt tillkommet för att reglera äganderättsfrågan.

Under dessa förutsättningar ska Josefine Xs talan ogillas.

Lars-Ola Högsborn

Göta hovrätt

GÖTA HOVRÄTT

Avdelning 3, Rotel 31

BESLUT

2014-03-07 Jönköping

Ärende nr ÖÄ 2366-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Örebro tingsrätts beslut 2013-08-26 i ärende Ä 2616-13

KLAGANDE

JOSEFINE, XXXXXX-XXXX

Ombud: Advokaten Sven Olsson

Fårsön

610 41 Ringarum

MOTPART

LINUS, XXXXXX-XXXX

SAKEN

Försäljning enligt lagen (1904:48 s. 1) om samäganderätt

Hovrättens avgörande

Med ändring av tingsrättens avgörande beslutar hovrätten att hunden Tyson ska utbjudas till försäljning på offentlig auktion.

Hovrätten utser advokaten Björn Israelsson, Örebro, att såsom god man ombesörja auktionen och fördela köpeskillingen.

YRKANDEN M.M. I HOVRÄTTEN

Josefine X har yrkat att hovrätten ska bifalla hennes begäran om försäljning av hunden Tyson.

Linus X har motsatt sig att tingsrättens beslut ändras.

Hovrättens skäl

Josefine X har till stöd för sitt överklagande anfört i huvudsak följande. Hon och Linus X inledde ett samboförhållande redan innan hunden Tyson förvärvades. De bodde då gemensamt i perioder hos Linus Xs mamma i en separat mindre stuga på mammans tomt och emellanåt hemma hos hennes föräldrar. Det innebar att de i och för sig inte formellt var folkbokförda på samma adress, men de levde och verkade som sambor på alla sätt, även ekonomiskt. Det kan bl.a. noteras att hon betalade 1 500 kr per månad under en tremånadersperiod till Linus Xs mamma. Hunden köptes den 18 april 2010. Det klargjordes vid köpetillfället att endast en person skulle anges som köpare på kontraktet även om de skulle äga hunden gemensamt, detta tydligen enligt Kennelklubbens reglemente. Frågan diskuterades också internt mellan henne och Linus X och det bestämdes då att de skulle ha hunden hos sig varannan vecka, om relationen skulle komma att upphöra. De skrev dock aldrig något avtal om detta, eftersom de ansåg att det inte behövdes i och med att hon angavs som ägare på försäkring och hos veterinär. Hon erlade ensam köpeskillingen om 5 000 kr. Hon hade med sig 1 000 kr som betalades kontant. Därefter åkte hon till en uttagsautomat och tog ut ytterligare 4 000 kr som lämnades över till säljaren. Eftersom Linus X inte hade några pengar vid det aktuella tillfället

kom han successivt att återbetala hälften av köpeskillingen till henne. Samboförhållandet upphörde i februari 2011 då de flyttade isär. De var då överens om att de skulle dela på vårdnaden om hunden och ha honom hos sig varannan vecka. Detta fungerade utan några större problem fram till hösten 2012. Orsaken till att samarbetet och den delade vårdnaden upphörde var att hon bad Linus X betala sin del av kostnaderna för försäkring, veterinärbesök och medicin. Linus X vägrade betala och han vägrade därefter att släppa ifrån sig hunden. Att de gemensamt äger hunden framgår av det faktum att de har delat på kostnaden och att hon har stått som kontaktperson och ägare av hunden gentemot veterinär och försäkringsbolag samt stått för kostnaderna för försäkring och veterinär. Vidare styrks samägandet av att de under cirka ett och ett halvt år efter samboförhållandets upphörande har haft hunden varannan vecka och delat på skötsel och tillsyn.

Linus X har som grund för sitt bestridande anfört i huvudsak följande. Josefine X har inte någon samäganderätt till Tyson. Parterna har aldrig haft något sambo- eller samboliknande förhållande och inte någon delad ekonomi. De hade en relation som tonåringar kan ha. Han bodde hos sin mamma och hon hos sina föräldrar. De sov över hos varandra i perioder. Under den tiden köpte han hunden Tyson. Josefine X var med honom vid köpet. Några månader efter det att de hade avslutat sin relation hörde Josefine X av sig och ville hälsa på Tyson. Han accepterade det och därefter fick hon låna och hälsa på Tyson vid flera tillfällen. När han sedan tog upp med henne att han inte ville låna ut Tyson mer började anklagelser om att han inte hade betalat för en försäkring som han aldrig tecknat samt för veterinärbesök som ägt rum utan hans kännedom. Att hon har tecknat försäkring för hans hund är hennes beslut. Han har beslutat att inte ha någon försäkring för hunden utan har valt att istället varje månad sätta undan den summa pengar som försäkringen kostar. Man behöver inte äga djuret för att teckna försäkring hos Agria. Man behöver inte heller vara ägare till hunden för att besöka veterinär. Han bestrider att Josefine X har betalat 1 500 kr i månaden under en tremånadersperiod till hans mamma. Han ifrågasätter på vilka grunder ett intyg från hunddagis ska belysa delägarskap och på vilka grunder företrädare för hunddagiset kan intyga att han och Josefine X har varit samboende. Ägarregistrering hos Jordbruksverket och köpekontrakt är särskilt tillkomna för att bevisa äganderätten. I annat fall kan vem som helst lägga anspråk på någon annans hund, oavsett om man har haft ett förhållande eller inte, om man har fått låna hunden en tid och tecknat försäkring för den. Tyson har bott hos honom sedan den 18 april 2010 och det är Tysons hem.

Josefine X har åberopat samma bevisning som i tingsrätten, dvs. ett intyg daterat den 27 januari 2013 från företrädare för ett hunddagis, journalutdrag från en djurklinik och sms-konversation mellan parterna. Även Linus X har åberopat den bevisning som han åberopade i tingsrätten, dvs. köpekontrakt, utdrag ur hundregistret och folkbokföringsuppgifter. Därutöver har Josefine X i hovrätten åberopat ett kontoutdrag till stöd för att hon gjort två uttag à 2 000 kr den 18 april 2010 samt ett kompletterande intyg utfärdat av företrädare för det hunddagis där hon haft Tyson.

Hovrättens bedömning

En förutsättning för att tillämpa bestämmelserna om försäljning av egendom enligt lagen om samäganderätt är att två eller flera äger egendomen gemensamt. Frågan i ärendet är alltså om det har visats att Josefine X och Linus X äger hunden Tyson gemensamt. Den som yrkar att egendom ska försälgas enligt lagen om samäganderätt har som tingsrätten har anfört bevisbördan för detta (se rättsfallet NJA 2008 s. 1053).

Parterna har i hovrätten i frågan om äganderätt haft samma inställning som vid tingsrätten, dvs. Josefine X har hävdad att parterna äger hunden gemensamt medan Linus X har gjort gällande att han ensam är ägare till hunden.

Hovrätten delar tingsrättens bedömning att det inte är visat att Josefine X och Linus X har varit sammanboende. Det är emellertid ostridigt att hunden köptes under tiden som Josefine X och Linus X hade ett förhållande med varandra.

De omständigheterna att endast Linus X står angiven som köpare på köpekontraktet och är registrerad som ägare hos Jordbruksverket talar, sett för sig, för att han är ensam ägare till Tyson. Josefine X är emellertid den person som har angetts som ägare till hunden i förhållande till försäkringsbolag och veterinärklinik. Hon har också upptagits som ägare i intyg från företrädare för hunddagiset. Till detta kommer att Josefine X i hovrätten har åberopat uttagskvitton som visar att hon har gjort två större uttag från sitt bankkonto den dag Tyson förvärvades. Hon har, utan att Linus X har invänt mot det, hävdad att dessa pengar, 4 000 kr, tillsammans med ytterligare 1 000 kr, har utgjort betalning av hunden Tyson. Detta talar med styrka för att Josefine X haft del i förvärvet och ägandet av hunden. En sådan slutsats är inte heller oförenlig med att Linus X ensam angetts som köpare i köpekontrakt och register. Att Josefine X haft del i ägandet är dessutom väl förenligt med att hon löpande haft del i den faktiska vården av hunden, vilket den skriftliga bevisningen tydligt utvisar.

Vid en sammantagen bedömning finner hovrätten att Josefine X har visat att hon och Linus X äger hunden Tyson gemensamt. Det finns alltså förutsättningar för att utbjuda hunden till försäljning på offentlig auktion enligt lagen om samäganderätt samt utse en god man att ombesörja auktionen och fördela köpeskillingen. Överklagandet ska således bifallas.

I avgörandet har hovrättsråden Björn Karlsson, Anna Sjöman och Mattias Henriksson (referent) deltagit.

Hovrätten är enig.